

دنیایا باید آمریکا را از بین ببرد، وَاَلّا تا اینها هستند، این مصیبت‌ها در دنیا هست. اینچا نشد، یک جای دیگه. الان در بسیاری از جاهای دنیا آمریکا است.

افروخته و جنگ‌هایی که الان در بسیاری از جاهای دنیا هست، همه‌اش زیر سر این است، و دنیا را اینها دارن تهدید می‌کنند.

صحیفه امام، ج ۱۷، ص ۱۸۴ **ا**جماران، ۱۳: آبان ۱۳۶۱

پنجمین سالگرد قیام خونین ۱۰ادی

روزهای که شاه

شهدار با ره خاکی و خون کشید

دفتر پژوهش‌های مؤسسه کیهان

« پس آن که شاه خود را رفتنی است، دست جنایتکار خود را از آستین زآورد و کشته‌های پی‌درپی جبهه سپاه به بعد را آغاز کرد و خود را تمام جوامع رسوا نمود و اخیراً در مشهد مقدس جنایتکاری‌ها را به حد اعلا رساند و ما را بر آن داشت که ۲۹ محرم را عزای عمومی اعلام کنیم. برای سالگرد کشتار بی‌رحمانه قم و چهل‌کشتار در محن مطهر مشهد مقدس و نیز کشتار مشهد مقدس و نیز کشتار شهرستان‌های دیگر.»
این پیامی بود که حضرت امام خمینی به مناسبت ۲۹ محرم (سالگرد محرقی قمی قیام قم در سال ۱۳۵۶) صادر کرده و این روز را عزای عمومی اعلام نمودند. در آن روزها مشهد مقدس هنوز عزادار کشتار مردم توسط مزدوران شاه در بیمارستان شاهرضا (امام رضا) به‌شدت آلوده امروزش مشهد بود.

شاه هم مانند اسرائیلی‌ها به بیمارستان حمله کرد

در آن سال‌ها، بیمارستان‌ها محل امن و امان محسوب می‌شدند. هنوز رژیم‌های دیکتاتوری و سلیس‌تره جرمه‌ها در این مراکز را نداشتند، اینچنان که امروز صهیونیست‌ها با قساوت بیمارستان‌ها را در فلسطین بمباران می‌کنند. رژیم شاه هم تا آن روز جرات حمله به بیمارستان‌ها را پیدا نکرده بود.

اما در ۲۲ آذر ۱۳۵۷ با صفای با سیزدهم محرم پس از اینکه خبر رسید شماری از دانشجویان دانشکده پزشکی در بیمارستان شاهرضا (امام رضا علیه‌السلام) مشهد به دلیل مبارزه با مردم انقلابی در محاصره نظامیان هستند دستور بازداشت آنها داده شده، روحانیته‌ها همراهِ شهید به‌هری آیت‌الله‌خامنه‌ای راهی آن بیمارستان شده و با ورود به بیمارستان، حلقه محاصره و شکنجه و نظامیان را به عقب رانند اما مزدوران شاه در آن روز شاه به بیمارستان امام رضا حمله کرده و پس از مقاومت روحانیته مردم، بیمارستان را به رنگار گلوله بستند و حتی به‌بخش‌های اطفال و داخلی یورش بردند که طی آن ده‌ها نفر شهید و مجروح شدند. این حادثه بی‌سابقه به شدت احساس مردم را برجسته‌دار کرد، چنان‌که در روزهای بعد از تجمع‌ها و راهپیمایی‌ها و تحصن‌های متعدد از سوسی‌دانشگامیان و پزشکان و سایر طبقات مردم روزها مبارز و پایلیم‌های مختلف صادر و در سطح گسترده منتشر و توزیع گردید. روحانیته‌ها نیز با تقابولین سایر شهیرا هم اعلام همسرتی کرده و برای همراهی با محتضنین و راهپیمایان شهیدی، گروه‌هایی به مشهد مقدس اعزام نمودند و کار به جایی رسید که حتی مجلس فرمایشی‌ش شاه برای دور ماندن از خشم مردم، هیئتی را برای پیگیری ماجرا به مشهد فرستادند.

راهپیمایی‌های سرنوشت‌ ساز

در ادامه همین حوادث و به دنبال اعلام عزای عمومی از سوی حضرت امام در روز نهم دی ماه ۵۷، گروه‌هایی از اقدار مختلف مردم ابتدا در بیتهای آیت‌الله سید عبدالله شیرازی، آیت‌الله سید حسن طهرانی‌ قمی و آیت‌الله سید محمد کاظم آخوان مرعشی اضاجاع و بعد از سر دادن نمازهای علیّه حکومت، با هدایت روحانیته مبارز مشهد راهپیمایی خود را آغاز کردند.مغازه‌ها و کلیه اماکن دولتی و بانک‌ها تعطیل بودند، و بازارها و کارمناهن با هم راهپیمایان پیوستند. در برخی مناطق، جمعیت نظارت‌کننده باغ بر یک میلیون نفر تکی کردید.

مقصد راهپیمایی برخاف روزهای قبل که آستان قدس و با مقابل محرن موزه بود، این بار استانداری واقع در خیابان تهران تعیین شد. در واقع راهپیمایی در حمایت از کارکنان استانداری بود که از چند روز قبل توقیف شده بودند و راهپیمایی در مردم اعلام کرده بودند. آیت‌الله خامنه‌ی که از گردندگان اصلی راهپیمایی روز نهم دی ماه مشهد بودند، درباره علت انتخاب استانداری به عنوان مقصد راهپیمایی سخن می‌شده می‌فرموده‌اند: «استاداری به عنوان مرکز حکومت آخرین سنگر بود. ما برای آن که جمعی را به اعلام همسرتی کرده بودند تکیه کنیم و قضیه نیروهای مبارز را در استانداری تثبیت بکنیم و به معنای فتح استانداری هم محسوب می‌شد، مقصد راهپیمایی را اینجا قرار دادیم.»

مردم گل دادند و شاه گلوله

راهپیمایان پس از حرکت از بالا خیابان، طی عبور ازخیابان تهران (امام رضای فعلی) با گذشتن از میدان‌های بزرگ و چهار وارد محوطه استانداری شدند.پیشاپیش جمعیت آیت‌الله خامنه‌ای، شهید حجت‌الاسلام سید عبدالکریم‌هاشمی‌نژاد، آیت‌الله واعظ طیبسی و جمعی دیگر از علمای انقلابی و مبارز مشنهد حرکت می‌کردند. آیت‌الله خامنه‌ای امامه ماجرا را این طور روایت کرده‌اند:

« یک قدری که از حضور جمعیت گذشت، بیرون یک همه‌گرمی شروع شد و خبر آوردند که چند ماشین ارتشی که در میان آن‌ها تانک هم هست به داخل جمعیت می‌آیند. خبرهایی که بی در پی به وسیله عناصر خودمان، برادران فعال مبارز و انتظاماتی خودمان می‌رسید نشان می‌داد که این‌ها مثل این که دارند اعلام همسرتی می‌کنند و می‌گویند که ما کاری باجمعیت نداریم…»

مردم به تفع از شعار می‌دادند، در همین حال ارتش وارد باغ استانداری شد. ناگهان تیری شلیک می‌شود. جلوی استانداری هم تانک‌ها تعرص و حمله به مردم را آغاز نمودند و تیراندازی به سوی مردم شروع کردند.بعد از این که تانک‌ها شروع به تیراندازی نمودند و مردم را زیر می‌گرفتند حرکت آن‌ها در خیابان‌ها و اعمال شنیع آن‌ها موجب متفرق شدن مردم گردید.»

هر چند به دستور علما مردم به سرعت محوطه استانداری را ترک کردند، اما با این وجود موجی از خون و آتش محوطه استانداری و خیابان‌های اطراف آن را فراگرفت. یکی از شاهدان، شرایط حاکم بر فضای شهر را در آن هنگام این‌گونه بیان کرده است:

«صدای گلوله‌ها غرش تانک‌ها و انفجار نارنجک‌ها ادامه داشت. هنوز آدمکش‌سی چهره نمی‌مودند. سوزن خون سپید، انفجار و آسراب می‌کرد که نیتش بازآیندش بود. در چنین شرایطی، در لحظات شهادت، رگبارها و آتش سوزی‌ها، روحانیته مبارز در منزل آیت‌الله سید عبدالله شیرازی جلسه‌ای تشکیل داد و به بررسی نیشته بود. در این جلسه، روحانیته مبارز مذاکرات خود را دنبال می‌کرد. اخبار و رویدادها در اختیار اعضای‌فراق می‌گرفت و سرنوشت نهضت به بررسی گذاشته شده بود. تلفن‌ها قطع می‌شد.»

یکششم خونین مشهد

روز بعد از حادثه، یکششم دهم دی ماه ۱۳۵۷ هر چند قرار بود که علما برای تصمیم‌گیری در مسجد کرامت گردهم آیند، اما حوادث و درگیری‌های گزاشتی که روز نهم دی ماه وجود آمد باعث شد تا برپایی جلسه علما لغو گردد. علی‌رغم اینکه فرماندار نظامی مشهد، شب تها تهدید کرده بود که جوی خون به راه خواهد انداخت. اما مردم با حضور در خیابان‌ها مرتباً شعار می‌دادند: «توپ،تانک، مسلسل دیگر اثر ندارد، به مادرم بگویند دیگر پسر ندارد!» همچنین گروه‌هایی از مردم با تجمع در مقابل بیوت آیات سید عبدالله شیرازی، حسن طباطبایی‌قمی و سید محمد کاظم آخوان مرعشی به نظارت برآوردند. در کجا جمعیتی بر روز نهم دی ماه با یادشاه‌های نظامی تنها به بازداشت‌کنندگان پرداختند.
این می‌دیدند، دستور داشتند به نیروها مستقیم به سوی آن‌ها تیراندازی کنند. چنان‌که عدای از جوان‌ها که از بالای پشتبام ساختمان‌ها به عدای هم از پشتبام مسجد کرامت شعار می‌دادند توسط مأمورین به رگبار بستند و تعدادی شهید و مجروح شدند. تانک‌های و کامیون‌های نظامی در شهر گشت می‌زدند و مردم را به گلوله می‌بردند.

صدها تن شهید و مجروح حاصل آخرین نفس‌های شاه

در گزارش شیخان، رئیس وقت ساواک خراسان به ساواک مرز، تعداد کشته شدگان در روز نهم، ۱۲۰ نفر و روز دهم ۱۷۰ نفر ذکر کردید همچنین در گزارشی که روز نهم دی ماه برای فرمانداری نظامی مشهد ارسال کرد، نوشت که در اثر درگیری بین نیروهای انتظامی با مخالفین، در ۶۰ نفر زخمی و مجروح شدند که از این تعداد، سه نفر بر اثر اصابت گلوله فوت کردند و بقیه در اثر ازدحام جمعیت در بیمارستان شهباز پهلوی بستری شدند. شهیرانی تعداد شهیدای دی ماه می‌شهد را ۱۸۰ تن و ستاد حکومت نظامی، مجموع شهیدای نهم و دهم دی ماه را ۳۰۰ تن برآورد کرد.
هفته‌نامه همسرتی کیهان سازمان ملی دانشگاهیان درباره کشتار دهم دی ماه ۱۳۵۷ در مشهد نوشت که صدها کشته‌شدگان آمیزشی به مکل‌های نامعلومی منتقل شدند. روزنامه‌ها و رسانه‌های خارجی هم این حادثه را بازتاب دادند. رادیو بی‌سی بی نقل فرانس و رویتر در گزارشی مضمون با اشاره به وقایع مشهد در ۹ و ۱۰ دی ماه، امروز مشهد دی را ۴۱۱ و ۲۵۰ نفر زخمی اعلام کردند. این خبرگزاری‌ها همچنین نوشتند: «شده‌هده که نیروهای انتظامی اجساد کشته‌شدگان را از خیابان‌ها جمع‌آوری می‌کنند و برای دفن در گودال‌ها، به خارج از شهر می‌برند.»

بعد از حوادث روزهای نهم و دهم دی ماه ۱۳۵۷، نظامی‌های مشهد شهر مشهد هم تغییر کرد، دیوارهای شهر پُر از شعارهای چون «هرگ بر شاه درود بر خمینی، استقلال، آزادی حکومت اسلامی، مرگ بر کمونیست شوروی و امپریالیسم آمریکایی، سکوت هر مسلمان خیانت است» شد. مراسم محفل بایا شهیدان کشته‌شد و مردم قیام ملت ماست، کارگر، کشاورز اسلام حامی نوست» به شد بود.

حوادث روزهای ۱۰ و ۹ دی ماه سال ۱۳۵۷ در مشهد تاثیر بسزایی در روند پیروزی انقلاب داشت، روز پس از آن، وفات شاه فاعلی شد و در ۲۶ دی در کشور قرار کرد. حدود یک ماه بعد، امام به وطن بازگشتند و دهه فجر انقلاب آغاز گشت.

مراسم گرامیداشت سردار شهید سید رضی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

اخبار کشور

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی

سردار شهید سید رضی موسوی